

Elofizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre 2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer 9 kr., többszöri hirdetésnél 7 kr., Bélyegdij 30 kr.

Nyilttér petitsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét illető közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Bérmmentlen leveleket csak ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Zala-Eggerszeg szt. iváni vasútügy.

„Lesz-e vasutunk?“

E kérdés foglalkoztatja az összes érdekelteket, főképp pedig városunk polgárait, a kiktől naponként halljuk intőzteni azon kérdést: „Lesz-e vasutunk?“

Es méltán foglalkoztathatja! hiszen mindnyáján érezzük, hogy városunk a kor gyors haladásával egyenlően nem fejlődik, új építkezései alig vannak, terjedelmében, lakószámaiban nem gyarapodik, bor, gabona s egyéb termény kereskedése napról napra csökken, majdnem csak a heti vásár szűk körére vagy korlátozott bizomány üzletre szorítkozik, ipara pang, iparosai tengődni kénytelenek, mert a város és vidék lakossága jólétben, vagyonosodásban nem emelkedik, sőt naponként alább száll.

A jelenlegi alakult világ folyamában ez nemis lehet másképp: hiszen miként az egészséges vérkeringés az emberi életnek — a kereskedés és forgalom az állam és városok életének nélkülözhetetlen feltétele; élénk kereskedést és forgalmat pedig mai nap egy város vagy vidék közvetlen vasuti összeköttetés nélkül nem is remélhet.

Méltán érdeklődhetik tehát a vidék, de még inkább városunk lakossága az iránt, hogy „lesz-e vasutunk?“

Megkísérlem nagyjában előadni azon körülményeket, melyek között ezen ügynek lefolyni kell; megkísérlem javaslatba hozni azon módokat, melyekkel az előnyomuló nehézségeket leküzdhetni vélem, kijelentvén, hogy a miket elmondok, szerény magán véleményem, s legkevesbbé sem igénylem, hogy nem tévedek; — előm egyedül az, hogy megindítsam az ügy megvitatását, felhívjam arra a nálam sokkal hivatottabakat, hogy a mikor — és már nem sokára — a kivitel megkísérléséhez kell fogni, az összes érdekeltégek ismerje az ügy állását, s mintegy előtte fekdjék a kész terv és eljárás, a melytől függ, a melyet követni kell, hogy megoldassék azon kérdés: „lesz-e vasutunk?“

Hogy e kérdésre feleletet adhassunk, miként minden vállalatnál, egy vasutügyünknel is a következő tájékoztató körülményeket kell megismernünk és tudnunk: t. i:

- a) mennyibe kerül a vállalat?
- b) mit jövedelmez?
- c) van-e rá pénzünk, — s ha nincs, hogyan szerezzük meg azt?

Hogy mennyibe kerül a zala-eggerszegi szt. iváni helyi érdekű vasut, azt számszerű határozottságában csak az előmunkálatok befejezése után a költségkiszámitásból tudhatjuk meg, sőt még azután is lesznek oly kiadások, melyek a költség kiszámitásában nem foglaltathatnak, mint p. o. a tőkebeszerzési költségek: — most tehát még csak hozzá vetőleges számitást lehet tenni.

Az értesülések szerint a mult évben épített közszegszombathelyi helyi érdekű vasut a kisajátítással, a pálya al, fel- s magas építményeivel, az üzleti felszerelvényekkel együtt kilométerenkint huszonhat ezer forintba került. Azon pálya vonal és a zala-eggerszegi szt. iváni vasut tervben levő vonala terep viszonyai, egy anyag és munkaárak, és napszámábérék között felmőven eltérő különbség, mely a költségeket emelvé más alig van, mint hogy nálunk a Zala folyón egy nagyobb szerű hidat, s a Zala folyó árja levezetésére, de meg a pályavonalnak a Zala hidra fel s onnét tovább levezetésére számos nyilásokkal hosszú utvezetőt kell építeni.

A zala-eggerszegi templomtól a szt. iváni vasutig 7. kilométer, s ismét a templomtól a fehéreképi utca végén levő hidig egy kilométer lévén a távolság, a fehéreképi utca végén építendő pályaudvartól a szt. iváni vasutig a távolság, így a vasut pályahosszát legkevesebb nyolcz kilométerre számithatjuk, ennek kiépítési költsége: 8 x 26 e. — 208000 ft.

a pályaudvarban a két három sor vágányok — 2000 ft.
a Zala folyón építendő nagy hid egészen fából — 60000 ft.
megjegyzem, hogy a vashid, mint a szt. iváni 80000 forintba kerülne:
a Zala folyótól észak felé és dél felé majd egy egy kilométernyi hosszúságban az előbb említett műtárgyak kiépítésére kilométerenkint a 26000 forinton felül költségötletet 5900 ft. két kilométerre tőke beszerzésére mint majd alább következik circa — 20000 ft.
összesen: 300,000 ft.

Keesgetető reménykép kilátásba helyezhető, hogy emel több nem lesz, sőt az egész építkezésnek s létesítésnek óvatos, lelkiismeretes, ügyes vezetése, s minden tényezőnek önzetlen feláldozó készséges közreműködése mellett 5—15% -kal kevesebb lehet, — ha tekintetbe vesszük, hogy az Arad-kőrösvölgyi nyolcz mértföldnyi hosszú vasut, — mely ugyan az eddig épített minden vasutak között legolcsóbban készült — mértföldenkint 127,660 forintba, kilométerenkint 17000 forintba került.

Itt mindjárt megjegyzem, hogy az előmunkálatokkal megbízottak véleménye szerint a vasut a kilométerenkint huszonhat ezer forinttal csak is a nappali forgalomra készíthetnék el, mert ha éjjeli szolgálatra is berendeznék, a nagyobb elővigyázati intézkedések tekintetéből több építkezés s üzleti berendezés szükségesnek. Minthogy pedig az érdekltség kívánni fogja, s a vállalat a célaak csak is úgy felel meg, hogy a vasut minden esetre az éjjeli szolgálatra berendezéssel építtessék és szerkessék fel, a mi 5—15% költségtöbbletet igényel, ezen oknál fogva is a vasut összes költségét egyelőre csak is a fenti háromszáz ezer forintban kell a számitásba felvenni.

b)

Hogy mennyit fog jövedelmezni a vasut, azt igen természetesen, biztosan megnem határozhatni, — de a tényleges körülmények alapján a megközelítőleges jövedelmet kiszámíthatni.

A vitel- és fuvarbérék maximuma az 1881. 31. t. cz. 12. §. értelmében a magas kormány által az engedély okmányban állapították meg ugyan, de tekintve, hogy tervezett vasutunknak a Zala folyón emelendő műtárgyak miatt rövid vonalához képest felette költséges voltánál fogva a díjtételek alacsonyok nem lehetnek, elfogadhatjuk, hogy ha nem is magasabb, de azon díjtételek engedélyeztetnek, melyek a közszegszombathelyi helyi érdekű vasutra engedélyeztetek u. m:

- 1) a személyforgalomban személy- és kilométerenkint
 - az I. kocsis osztályban 6 — kr.
 - a II. " " " 4.5 — kr.
 - a III. " " " 3 — kr.

2) a podgyászért, mely 10 kilogrammra kikerekíthető, 10 kilogramm után kilométerenkint 0.48 kr.

3) a gyorsáru forgalomban 100. kilogramm után kilométerenkint 4.8 krajczár számitatik, s a súlytól 8 kilogrammra kikerekíthető.

4) a közönséges teherforgalomban 100 kilogramm után és kilométerenkint

- az I. osztályba tartozó árukért — 0.92 kr.
- a II. " " " — 0.66 kr.
- terjedelmes árukért — 1.18 kr.

kocsis rakományokban szállításra kerülő készén, só, tüzi s épületfa, trágya, kő, mész 100 kilogramm után — 0.52 kr.

Ezen díjtételek szerint megcsinálhatjuk a kiszámitási kulesot, t. i. hogy a zala-eggerszegi szt. iváni nyolcz kilométer hosszú vasuton innét Szent-Ivániig fizetni kell:

- 1) a személyforgalomban: az I. osztályban 48 kr.
- II " " " 36 "
- III " " " 24 "

2) podgyászért 10 kilogramm után 3.84 "

3) gyorsáru forgalomban 100 klg. után 38.04 "

4) közönséges teheráru forgalomban 100 kilogramm után

- I. osztályba tartozó árukért 7.36 "
- II " " " 5.28 "
- terjedelmes árukért " " " 9.44 "
- kocsirakományokért " " " 4.16 "

Tán nem hibázunk, ha a közönséges áruforgalomban ezen négy külön díjtételnek átlagát vesszük, így 100 kilogramm után 6.56 krajczárt számitunk annál inkább, mert erre némileg utalva is vagyunk, minthogy a szt. iváni állomás 1882-ik személy- és áru forgalmáról szóló kimutatás a közönséges teher áru forgalom mennyiségét osztályonként ki nem tünteti, és mert a mennyiben a 6.56 krajczár az I. és terjedelmes áru osz-

tály szállítási összegénél kisebb — a II. és kocsirakomány áru osztályánál nagyobb, s tekintve, hogy a terjedelmes áru szállítás fölünk aránylag a kevesebb, míg a kocsirakományi szállítvány p. o. tüziá aránylag a több — az átlagos kules nem esik hátrányukra.

Az előbb idézett forgalmi kimutatás szerint az 1882-ik évben (az 1883-ik évi még nem közöltetvén) a szt. iváni állomásról elutazott 9513, érkezett 9492 személy összes szám 19005. Ismervén a viszonyokat, az I. oszt. személyforgalom ott oly esekély, hogy a számitásnál figyelmen kívül hagyhatjuk, s az összes személy számnak 1/3 részét a II-ik, 1/3 részét a III. osztályra, s az összes személy számnak 7/10 részét Zala-Eggerszeg s vidékére számithatjuk, mért is a személy forgalom utáni jövedelem — 3512.11 kr.

podgyász feladatott 531, leadatott 628 metermázsza összesen 1159 mm. A podgyász mennyiségét a személy szám után 7/10 részre javunkra számitva 311.53 kr.

gyorsáru feladatott 378, leadatott 1661 mm. összesen 2039 mm. Ez majdnem egészben, de minden esetre 8/10 részben Zala-Eggerszeg és vidékére számitható lévén — 626.37 kr.

közönséges teher áru után feladatott 121472 mm. Tekintve, hogy a nemesapáti, alibánfi, szepteki nagy termelő vagyonos községek — mégis az ollári, zalabéri urodalmak, s nagy birtokosok elszállításra kerülő terményei a szt. iváni állomáson adnak fel, a feladott könséges teheráru mennyiségnek legfeljebb csak felét 60736 metermázsát számithatjuk javunkra 6.56 krajczárjával — 3984.28 kr.

leadatott közönséges áru teher 51408 mm. Tekintve hogy ez legtöbbször kikészítményi áru, vas, kőolaj stb. bizvást felvehetjük hogy ennek 7/10 része Zala-Eggerszegre s vidékére küldetett, így ez utáni jövedelem — 2364.08 kr.

forgalomba került még 8 kocsis, 13 ló, s 3893 egyéb állat. A 8 kocsis s 13 ló esekély mennyisége itt figyelembe nem jöhet, sőt tekintve, hogy az 1881-ik évben csak 619 állat került forgalomba, az 1882-ik évi 3893 mennyiségét is valamely esetleges körülmény következményének tekinthetjük, a normalis állapotú forgalomnak fel nem vehetjük, hanem felvehetjük, hogy zala-eggerszegi 9 országos vásár alkalmával átlag 100 drb. egy évben 900 drb., az 52 heti vásár alkalmával átlag 5 darab, egy évben 260 darab, a helybeli és vidéki marhakereskedők által havonként 20 egy évben 240 drab, összesen egy évben 1400 darab feladatni fog; Szent-Ivániig darabját 25 krajczárral számitva — 350 ft.

összes bevétel: 11148 ft 37 kr.

kerek számban 12000 ft. azaz tizenkét ezer forint.

Kiadások

300000 ft befektetett tőke évi 5% kamatja — 15000 ft.

Üzleti költségek:

Ezeknek kiszámitását egy nem szakértőnek — mint én vagyok — még csak meg is kísérteni vakmerőség ugyan, de mert ily üzleti költségek léteznek, nem lehet egyebet tenni, mint a legközvetlenebb észleletek alapján megkísérteni a kiszámitást. Ily költségek minden esetre a következők: zala-eggerszegi állomás főnök fizetése — 800 ft.

- ellenőr vagy akár mi című másod tisztviselő — 600 "
- raktárnok — 400 "
- két szolgál (ruházattal együtt) — 600 "
- pálya örök — 300 "

összesen: 2700 ft.

Déli vasut társaságnak a szt. iváni állomáson szolgálat teljesítésért s általában az üzem vitelért a fenti összeg 50% — 1350 ft.

két fűtő (mert két saját mozdonyának kell lenni a vállalatnak) — 300 "

két gépész 500 ft-tal — 1000 "

naponként 4 vonat: kettő Szent-Iváni kettő onnét ide, — egy vonat kiadását tüzelő anyagra, olajra 2 ft 50 krral naponkénti járatot 10 ft-tal számitva — 3550 "

pálya, épületek, üzleti eszközök fenntartása, kezelési, irodai költségek stb. legesekélyebb számitással — 1500 ft.

összesen: 10200 ft.

a legesekélyebb összes évi kiadás: 25200 frt.
az évi bevétel: — — — 11200 frt.
az évi hiány: — — — 14000 frt.

E kiszámításra azt az észrevételt teheti valaki, hogy a postaviteljövédalma a bevételből kimaradt. Erre megjegyzem, hogy az 1881. 31. t. c. 4 §. kedvezménykép rendel el, hogy a helyi érdekű vasutak a posta cizellaira megkivántató hivatalos és lakhelyiségek ingyenes előállításának és a posta ingyenes szállításának kötelezettsége alól felmentetnek, ha azonban az ily vasutakon rendes napi közlekedés lép életbe, a posta szállításért a kincstár által mérsékelt díj fizetetik. Tekintve, hogy akkor azután a posta részére az állomásnál hivatalos helyiséget kell berendezni s egy kezelőt beállítani, a mérsékelt díjból tiszta jövedelemre alig marad valami: az illeztet törvény célja az lévén, hogy a helyi érdekű vasutak az ingyenes postaszállítással ne terheltesse, nem pedig az, hogy a postaszállítástól nyeresémet kapjanak.

Az évi hiány tehát marad 14000 forint.

(Folyt. követ.)

Szólészet.

A nagyméltóságú földművelési miniszterium legutóbbi napokban közölte hírdetésében tudatja a bortermelekkel, miszerint nagyobb mennyiségű amerikai gyökeres szőlőveszővel rendelkezik s azokból a megállapított feltételek alatt egyes termelők részesülhetnek.

Nem lehet céltom, a kilátásba helyezett kísérletről bár kit is lebeszélni, vagy reá bízni, csupán és egyedül magán nézetemet óhajtom elmondani, mivel a tárgyat nemcsak igen fontosnak, de bortermelestinke nézve életbe vágónak tekintem.

Tagadhatlan az, — mert hisz a legszomorubb valóság tanúsítja, — miszerint hazánkba a phylloxera amerikai szőlőveszőkkel lett behurcolva és pedig akkor, midőn a veszők csak százezrekben hoztak. — Nem fog-e fenn a behurcolásnak még nagyobb veszélye, ha az amerikai veszők milliókban szállítatnak? különösen miután tudjuk — de maga a miniszter is említge is nyílt ülésben kijelentette, miszerint a phylloxera sima veszővel is behozható.

Tegyük fel, hogy miután a most kiosztásra szánt gyökeres veszők már két év előtt hoztak be, s azok iskolába rakatván, folytonos figyelés mellett sem tapasztaltatott azokon phylloxera létezése; kérdés: a száz és százezer vesző között néhányon vagy többön is nem lapanghat-e phylloxera? pedig jól tudjuk, Meszes-Györkön tapasztaltuk is azt, hogy egyetlen-egy darab is elégséges arra, hogy a megsemmisülés veszélyét egy egész hegységbe beleplántálja.

Nyílt kérdés az is, az amerikai fajok közül melyek bírnak ellenállási képességgel? fenn áll-e ezen képesség minden viszonyok között? nem fog-e nálunk időjárással csökkenni vagy egészen elenyészni?

Az eddigi kísérletek és tapasztalatok nem elégségesek arra, hogy a fentebbiekre határozott és megnyugtató feleletet lehessen adni és tagadhatatlan, miszerint a kísérlet veszély nélkülinek nem mondható.

Lássuk már most, az amerikai veszők nagyban szaporításának mi a célja s annak mennyire felel meg?

Hitessük el magunkkal, hogy az amerikai szőlőveszők minden lehető körülmény között és esalhatatlanul bírnak a teljes ellenállási képességet és hogy ezt nálunk is örök időkre megtartják. Miután határozottan tudjuk azt, hogy az amerikai szőlőveszők termése élvezhető borknak előállítására nem alkalmas: kétséget sem szenved, miszerint az amerikai veszők szaporításának célja a bortermeles nem lehet. — És ennél fogva nem szolgálhat az másra, mint alanyra, melyre az itteni honos szőlőfajok reá oltassanak. Talán nem tévedünk, ha a nyíltan bevallott célnak csak is ezt vesszük. Ámde — igénytelen nézetünk szerint — az amerikai szőlő vesző ezen célnak sem felel meg, mert minden gyakorlati szőlő mives tudja azt, hogy szőlő tökébe az oltás csak a földszíne alatt történhetik. — Egyedüli kivétel a zöldbe oltás, de valamint a föld alatti, úgy a zöld oltás után nyers töké is a következő ősszel ledöntendő, különben a hidegnek ellenállani nem képes.

Már most, ha az amerikai alanyra oltott itteni faj ledöntetik, az oltott rész föld alá kerül, ott gyökeret hajt, s így a phylloxera pusztításának éppen úgy ki van téve, mintha nem oltás, hanem ültetés által jutott volna a földbe.

Tehát az amerikai szőlő veszőknek eddig fenn tartott ezen egyedüli előnye sem létezik, s annál

fogva — nézetem szerint — ültetésének más célja nem lehet, mint vele a phylloxera lepte telepeken tenni kísérletet, ott azoknak ellenállási képességét tanulmányozni és arra törekedni, hogy termése — javítás által — bor készítésre alkalmassá tétessék; de azt, hogy ily vesző veszmentes helyre, virágzó szőlő telepekbe hurcoltassék, ekképen egy egész vidék a phylloxera veszélyének kitétessék, igen kockázatos és szerfelett veszélyes kísérletnek hisszük, azonfelül éppen semmi célja nincs, eredménye sem várható.

Megyei élet

Zalamegye közigazgatási bizottsága február havi ülését 12-én tartotta Glávina Lajos főispán ur elnöklete alatt, melyen a bizottság választott és kinevezett tagjai teljes számmal jelen voltak.

Felolvastatták a megyei közigazgatás állapotára vonatkozó alispáni jelentés a lefolyt január hóról. — A jelentés szerint a közegészségi állapot a felnőttek néls általában kielégítő volt; habár a hirtelen beállott hideg idő s utóbb az éjjeli és nappali hőmérsék nagy különbözete ingerlőleg hatván a légzőszervekre, ezeknek itt-ott nagyobb számú hurutos bántalmait idézte elő, de a köresek legnagyobb részben enyhe lefolyásnak voltak és így halálozás aránylag kevés volt; a hurutokon kívül előfordult és gyógykezelés tárgyát képezett szörványos betegségek közül számarányára nézve említést érdemelnek a mellhártya- és tüdőlob, arcorbanc, izületi és izomesz. Az uralkodó körjelleg határozottan hurutosnak mondható. A gyermekek közegészségi állapota azonban nem volt kielégítő; mert nemcsak a felnőtteknél észlelt hurutos bántalmakhoz hasonló köresek fordultak elő a gyermekeknel nagy számban, de a fertőző heveny betegségek is több vidéken járványképpen uralgván, a halálozási százalékot szaporították. E fertőző körnemek közül a vörheny az elmúlt hónapban Zala-Lövön, Zala-Mindszenten, Csében, Hászhágyon, Csödeln, Búden, Szeptetneken, T.-Sz.-Mártonban, Rédiésen, Dedezen, összesen tíz községben uralkodott, a hó végéig megszűnt öt községben. Mind a tíz községben megbetegült 4 férfi 2 nő 118 gyermek, összesen 118; felgyógyult 2 f., 2 n., 58 gy. = 62; meghalt 2 f., 49 gy. = 51; további kezelés alatt maradt 5 gyermek. Kanyaró uralgott 5 községben: Bagonyán, Filőczon, Ivánczon, Bakónakon, A.-Domborun; ez utóbbi község kivételével a többiben megszűnt. A járvány egész tartama alatt megbetegedett kanyaróban 1 férfi 1 nő 107 gyermek = 109; felgyógyult 1 f., 94 gy. = 95; meghalt 1 n., 9 gy. = 10; továbbá kezelés alatt maradt 4 gyermek. A ronesoló toroklob járványképpen Muraköz-Mártán községben lépett fel január 21-én; eddig megbetegült 10 gyermek, gyógyult 1, meghalt 6, további gyógykezelés alatt maradt 3. — Hogy a vörhenyben elhaltak százaléka oly nagyra emelkedett, ennek oka a Szeptetneken uralgott betegség intenzívitasában találandó, ugyanis az esetek legnagyobb számához ronesoló toroklob tünetek járulván, a betegek egy része ennek áldozatául esett, más része pedig a szülők általi ápolgatás elhanyagolása miatt az utóbajok következményeiben jutottak tönkre. — Keszthelyen a város egyes részében, mely a talajvíz változása által befolyásoltatik, fültömrigylobnak több szelid lefolyású esete is észleltetett.

Az alispáni jelentés elismeréssel nyilatkozik a megyei csendőrségről, mely fontos feladatának nemes tudatától vezéreltetve, megyénk közbiztonsági állapotának érdekében példás szorgalommal és dícséretet érdemlő igyekezettel fáradozik s ép e körülményből kifolyólag dacára egy havi működésének, a nép által rokonszenvvel fogadtatik.

Az alispáni jelentéssel kapcsolatban felemlítettett azon visszás és kétségkívül továbbra fűrhetlen állapot, melynél fogva az oláh cigányok egyes községek határában 2-3 hétig is tartózkodván, lopások folytán azon vidékre valóságos csapásként nehezdednek, így főleg az Egerszegtől mintegy 7-8 kilométer távolságra levő Avason, az ördöghegyei határban tapasztalható az leginkább.

Alispán ur — elismerve maga is a helyzet tarthatatlanságát — felemlíti, hogy ép a közigazgatási bizottság részéről tett indítvány folytán a törvényhatósági közgyűlés a belügyminiszteriumhoz s tárgyban felterjesztést tett és a belügyminiszter elismeréssel is fogadta, hogy a törvényhatóság egyeteme ezen oly kiválólag fontos ügygyel behatóan foglalkozott, azonban a közgyűlési határozatot — tekintve, hogy a cigányoknak helyhez kötése érdemében a kormány részéről egy törvényjavaslat készítése folyamatban van — nem hagyta helybe. Tekintve, hogy a cigányok ellenében legghatósabb szer az ő közveszélyes tetteiknek üldözése, a májusi közgyűlés újból tegyen s tárgyban felterjesztést a miniszteriumhoz. Az ideig pedig célravezetőnek találja, ha a megyének azon szabályrendelete, mely szerint az ily oláh cigányok egy helyen 12 óránál tovább nem tartózkodhatnak, szigorú következetességgel foganatosítatik minden egyes esetben, miért is a községi előjárók felhívandók volnának, hogy ha a község határában cigányok telepednek le és ott 12 óránál tovább vannak, az illető csendőrparesnokságnál azonnal tegyenek jelentést.

A közigazgatási bizottság alispán ur ezen előterjesztését helyeselve, az általa tett javaslatot elfogadta. Felemlítettett, hogy tapasztalás szerint egyes községekben ismeretlen egyének sokszor napokon keresztül tartózkodnak anélkül, hogy magukat kellőképp igazolják vagy a község előjáróságá által saját igazolásukra nézve felelősségre vonatnának.

E tárgyra vonatkozólag alispán ur megjegyzi, hogy a megyei szabályrendeletek célszerű végrehajtása iránt az intézkedés folyamatban van; így a pástorok összeírása és nyilvántartására nézve — mint felolvasott jelentésében is foglaltatik — mint nézete szerint a legelső

és legszükségesebb nyilvántartási intézkedés foganatosítására nézve a rendelet már kiadott. Ezt fogja követni a többi is, így a szabad letelepedésre vonatkozó; letelepedni joga van igaz mindenkinek, de e letelepedési jog szabályozandó ügy, hogy minden község tartozik az ott tartózkodó, nem illetőségű egyének nyilvántartási és arról rendszeres naplót vezetni. — Tekintve, hogy a pástorok összeírása és nyilvántartása érdekében kiadott rendeletek szigorú és pontos keresztülvitele mind a szolgabírók, mind a községi előjáróságok működését nagy mérvben igénybe veszi, ennek keresztülvitelkéig más, hason irányú rendeletek kiadását nem tartja célra vezetőnek.

Alispán urnak ezen felvilágosító nyilatkozatát a bizottság helyesléssel fogadta.

Tekintve, hogy az alispáni jelentés szerint a vörheny járványban főleg Szeptetnek községben a gyermek betegek nagy %-ka hult el, e tárgyban főorvos úr, a hozzá intézett kérdésre kijelenti, hogy a járási orvos a jelentést e részben megtegte. A nagy halálozásnak oka volt egy részt az, hogy a szülők a betegséget későn jelentették be, másik fő ok, hogy a vörheny heves lefolyást vett s ehhez járult a diphteritis, meg az utóbbiakban is sok elhalt.

A közegészségi törvény értelmében — alispán ur jelentése szerint — azon községekben, hol a vörheny fellépett, a szabályszerű eljárás megtörtént. Mulasztási tényadat nincs, de mivel az elhalálozás főleg Szeptetneken oly nagy volt, indítványozza, hogy a járási szolgabíró urral a főorvos ur a helyszínerre küldessenek ki, hogy a tett intézkedésekről személyesen meggyőződván, arról a jövő havi gyűlésen jelentés tétessék, mely indítvány elfogadtatott.

Koller István bizottsági tag ur tekintettel arra, hogy a november havi gyűlésen egy bizottság lett alispán ur elnöklete alatt kiküldve, hogy gróf Festetics Tasszilo ömeltóságával egyetértőleg tisztába hozassék, vajlon a keszthely-fenéki utvonalat a megye, vagy a gróf ur tartozik-e kiépíteni, kérdést intéz alispán urhoz, vajlon a kiküldött bizottság ebbeli feladatát teljesítette-e és mily eredménnyel? E kérdésnek mielőbbi tisztába hozatala ugyanis annival is inkább fontos, mert azon utvonatra 200 kavicskupac hordandó s így biztosan nem tudható, vajlon az egész utvonatra, vagy csak Keszthelytől a vámíg kell a 200 kavicskupacot elhelyezni.

Alispán ur előadja, hogy rögtön a közgyűlés után akart ez ügyben eljárni, de a gróf akkor hazuról eltávoztván, e miatt az ügy késedelmet szenvedett, de kijelenti, hogy legközelebb lehetőleg rövid határidőt fog kijelelni, mikor is a gróffal vagy annak megbízottjaival az ügy tisztába hozatik.

Az árvaszéki elnök ur jelentése szerint január hóban az árvaszékhez beérkezett 2314 ügydarab, mult évről hátralékban maradt 3261 és így elintézendő volt 5675 db. Ebből elintéztetett 2339 db., elintézetlenül maradt 3236 db., tehát 25-tel több intéztetett el, mint a mennyi január hóban befolyt. — Január hóban az irodához leírás végett érkezett 2339 db., mult évről hátralékban maradt 563 db., összesen leíratás alá került 2902 db., melyből leíratott 1922 db., leíratatlanul megmaradt 980 db., s így 416 drbbal szaporodott az irodai hátralék.

E körülményt tekintetbe véve az árvaszéki elnök ur előterjesztésében azon indítványt tette, hogy a belügyminiszteriumhoz felterjesztés intéztessék a végett, hogy míg az ügyforgalom csökkenése azt meg nem engedti, a három napidíjas az árvaszéknel továbbra is alkalmaztassék, mely indítványt a bizottság elfogadta.

Az árvaszéki elnöki jelentés szerint a megyei árvaértékek tüzkár elleni biztosítási díjából az 1883 évről még mintegy 9000 forint nem lett beszolgáltatva, miért is a jelentés alapján azon szolgabírók, melyeknek területén nagyobb mérvű díjhátralék van, ezen hátralékok mielőbbi behajtására felhivatnak.

Azon előfordult coneret esetből kiindulva, hogy a közmunka egészen megváltatott, azon kérdés lett felvetve, vajlon tehető-e ez joggal akkor, midőn a létező megyei szabályrendelet értelmében a közmunkának csak tele váltható meg?

Főmérnök úr előadja, hogy létezik még a helytartótanács idejéből egy rendelet, mely szerint a közmunka egészen megváltatott, azonban e részben az összeírásig kell nyilatkozni, s a váltásdíjt a megyénel kell lefizetni.

Hosszas vita fejlődött ki a kérdés körül; constaltatott, hogy ami a felhozott coneret esetet illeti, ez a hivatkozott rendelet szellemének nem felel meg s nem tekinthető másnak, mint az illető községgel kötött egyoldalú szerződésnek és hogy a közmunkát egészen megváltó ily esetben felelős első sorban, vajlon közmunkája levane szolgálva vagy sem, ép ez okból kifolyólag elhatározatott, hogy a járási szolgabíró, az illető utfelügyelő és a főmérnök urakból álló bizottság küldetik ki annak megvizsgálása végett, vajlon Botfa és Csátár községek a rájuk 1883. évre kirótt munkafeladványt csakugyan teljesítették-e vagy sem.

Evvél kapcsolatban tekintve, hogy a nagy-kanizsai járás számára a szükséges kavics maraközben termeltetik és a vasuton többnyire szeptember közepén tehát a legnagyobb vetés idején szállítatik, s akkor kell a vasutról a kavicsot az utakra hordani, a baj elhárítása végett oly intézkedés foganatosítandó, hogy a kavics legalább augusztus végén a vasuton szálltassék, hogy onnan a járási utakra szét lehessen hordani augusztus végén és szeptember első napjaiban. Egyuttal a községek szigoruan utasítandók, hogy a kavicsprizmak csak akkor szórhatók szét, ha a járási utfelügyelő és utbiztos azokat megvizsgálván, meggyőződést szerezhettek arról, hogy a kérdéses utakra az előirt mennyiségben lettek a kavicskupacok oda szállítva.

Az adófelügyelő úr jelentése szerint a közadók behajtásánál némileg kedvezőbb lendület mutatkozik; 1883. évről maradt adóhátralék 786716 frt 58 kr., a f. évi I. negyedévre esedékes táztozás 399827 frt 26 kr.,

összesen 1.186,545 ffrt 84 kr., január hóban befolyt 63991 ffrt 16 kr., maradt hátralék január végén 1.122,584 ffrt 68 kr. 1883. évi január havában befolyt 53933 ffrt 12 kr. s így a múlt évi hasonló időszakkal összehasonlítva 1884. január hóban 10058 ffrt több folyt be. Január hóban bélyeg- és jogilleték, szőlőválság, fogyasztási adó, hadmentességi díj és egyéb tartozás fejében befolyt 172621 ffrt 80 kr. 1883. évi január hóban 157808 ffrt 64 1/2 kr. és így a f. év hasonló szakában 14813 ffrt 15 krral több. Pízetési halasztás és házadómentesség a befolyt hóban nem engedélyeztetett.

Az adófelügyelő ur jelentése szerint Pötréte község a keszthelyi adóhivataltól a nagy-kanizsai adóhivataltól eszoltatott.

A benczdőföldi róm. kath. iskolánál a tanfelügyelő ur jelentése szerint 18 ismételt tanköteles van, a kik a kellő oktatásban nem részesülvén, a közigazgatási bizottság a törvény értelmében az ismételt iskolának mielőbbi felállítására a szolgabírói hivatal útján hívja fel az illető községet.

A tanfelügyelő ur jelentése szerint a gelsei izr. zsigiszkolát a járási szolgabíró ur a közigazgatási bizottság határozata alapján a községi előjárók s az illető érdekelt szülők jelenlétében bezárta.

Csáktornya város előjárósága legutóbbi községi tanítói választás ellenében annak megsemmisítése végett a miniszteriumhoz folyamodván, az iratok a közigazgatási bizottsághoz leküldtek. — Mivel a választás szabályszerűen ment végbe s a megválasztott már előzőleg a község megelégedésére mint kézimunkatanítónő volt alkalmazva, a választás folytán tulajdonkép csak elő lett lépve, a közigazgatási bizottság a választást jóváhagyja.

A novai járásban a községi iskolai tanító választásánál elnökül Botka Ferenc járási szolgabíró ur lett a közigazgatási bizottság által megválasztva.

A „Zalamegyei“ gazdasági egyesület hivatalos értesítője.

Jegyzőkönyve

a Zalamegyei gazdasági egyesület Zala-Egerszegi 1883. évi december hó 16-án tartott rendkívüli közgyűlésének.

(Vége.)

102 341.

Udvardy Ignác ur, a „Zalamegye szerkesztője s az egyesületi „Ertesítő“ kiadója előterjesztvén, hogy a felmerült több közlendő anyag miatt az Ertesítőből 8 szíam adatott ki, tekintve hogy az egyesületnek 280 tagja van, a kiknek az Ertesítő küldendő, a reménytelenül eredt hátránya enyhítése véget felhasználni pósta béreket legalább részben megtéríteni kéri. A felhozott körülményeknél fogva méltányossággal tekintetből huszforint összeg megszavaztatott, melynek kifizetésére pénztárnok ur jelen végzéssel utasítottatik.

103 351.

Egyesületi pénztárnok ur által az 1883-ik évi pénztára kezeléséről beadandó számadások megvizsgálásával Házky Kálmán elnök, Szigethy Antal titkár, Szily Dezső, Csérent Károly, Königmayer János egyesületi tag urak bizáltak meg, s egyszersmind a hátralékok átvizsgálására s vélemény adásra felkértek.

104 219—260—300.

A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek 1884-ik évi tavaszán Budapesten tartandó közgyűlésére a Zalamegyei gazdasági egyesület képviselésére szavazattal bíró tagoknak Skublits Jenő ur Zalamegyei közigazgatási előadó, a zalamegyei gazdasági egyesület alelnöke, tanácskozási joggal bíró tagnak Bessenyei Ernő ur országgyűlési képviselő egyesületi tag választattak: megbízatásuk igazolásul részükre jelen végzés kiadtni s a szövetségi bizottság értesítettmi határozatott.

105 352.

Villási Pál ur által a Keszthelyvidéki gazdakörben tartott ily című felolvasás „Mily irányban tereljük gyümölcs termelésünket“ a kör kívánatára a gazdasági egyesület „Ertesítőjében“ közöltetni határozatott.

106 280.

Első magyar általános biztosító társaság soproni főügynöksége a tüzkárbiztosítási díjakból az egyesületet illető 5% jutalék fejében 267 ffrt 35 kr. összeg felszámítását tudatja, az összeg kifizetése alkalomával a folyó bevételek közé beutaltatik s erről pénztárnok ur értesítettik.

107 279—343.

Olvastatott az első magyar általános biztosító társaság soproni főügynökségének 16844 sz. alatt a gazdasági egyesülethez intézett, a főügynökség által a „Zalamegye“ című lap 1883 évi 48-ik számában közzétett levele s Házky Kálmán egyesületi elnök urnak e czikk megjelenése felül és a megyei tüzkár biztosítás iránti indítványra a főügynökség által idézett levelében tett észrevételek érdemében előterjesztése.

Mínhogy azon körülmény, hogy az első magyar biztosító társaság a tüzkár biztosítási díjakat általában azon mennyiségre leszállította, mely szerint az egyesület tagjainak a tüzkár biztosításnál a díjak felszámítottak, a f. é. július hó 8-án Keszthelyen tartott közgyűlésen többek által tény gyanánt adatott elő, s ennek következtében intéztetett a biztosító társaság igazgatóságához az egyesületi tagok részére a szerződés értelmében a díjak mérséklése végett a megkeresés, miután a főügynökség, azt hogy a díjakat leszállította volna, téves híreknek állítja, levele ezen része a tagok értesülése végett az egyesületi „Ertesítőben“ közzéteendő.

A megyei kölesönös tüzkár biztosítás iránti indítványra a főügynökség által tett felszólalás illetéktelen beavatkozásnak nyilvánították, azon visszás állapot felett pedig, hogy az egyesület által elfogadott indítvány elleni támadó fellépésnek éppen az egyesületi közlönyében hely adatott, s az egyesület ellenében a biztosító társaság — altera pars — gyanánt szerepeltetett, — az egyesület visszatetszése kijelentetik.

Mínhogy pedig a főügynökség által az indítvány alapján használt adatok téveseknek, a község megtevesztésére szolgálóknak állítottak, tekintve, hogy az

indítványozó Házky Kálmán elnök ur előterjesztése mellékletei szerint az indítvány a tek. megyei árvaszék által hivatalosan szolgáltatott adatokra alapított, a melyekkel a főügynökség állítása és felhozott adatai nyilván megezáfoltnak s megállhatlanoknak bizonyulnak, az elnöki előterjesztés és mellékletei az egyesületi tagok s a község helyes értesülhetése végett a „Zalamegye“ című lapban mint az egyesület közlönyében s az egyesület „Ertesítőjében“ közzététetni határozatott.

Mínhogy végre még a főügynökség által használt számítás is az indítványozott intézmény életrevalóságát, czelszerűségét tünteti ki, mert a jutalékokra felszámított 10403 ffrt 65 krunak az ő szerinte volt bevételből való levonása után is már a kezdetleges első három évben érdemes nyeresménye maradt, holott az árvaszéknek kifizetett jutalékon felül még külömbféle költség ezímen tett 6200 forint felszámításnak tényleges alapja nincs, s még ha volna is, az indítványozott intézmény kezelése ily indokolatlan túlságossággal bizonyára nem leend összekötve: ugyanezért a közgyűlés a f. évi július hó 8-án 58 181. sz. a. hozott, az indítványt elfogadó határozatát egész terjedelmében fenntartván, a bizottság a részletes javaslat betérjesztésére ez alkalommal is felkéretik, s annak tagjai erről jelen végzés megküldésével értesítettnek.

108 276—295—322.

Farkas József, Hajós Mihály, Szücs Dezső urak jelentései a 102 129. sz. alatti megbízatásuk teljesítéséről intézkedés végett a néptanítók díjazása iránt határozó közgyűlésre halasztatott.

109 332.

A mngu földmivelés, ipar és kereskedelemügyi kir. miniszterium 49384 számú rendelvénye folytán az egyesület 1883-ik évi működéséről a kérdő pontok szerint a jelentés betérjesztésével egyesületi elnök és titkár bizáltak meg.

110.

Jelen jegyzőkönyv hitelesítésével Szily Dezső és Königmayer János urak bizáltak meg s teljesítésére felkértek. Egyéb elütiendő tárgy nem lévén, elnök ur köszönetét, fejezvé ki a megjelentek szíves közreműködésért, a közgyűlést befejezettek nyilvánította. — Házky Kálmán m. k. elnök. Szigethy Antal m. k. titkár. Szily Dezső m. k. Königmayer János m. k.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

A Zala-Egerszeg és vidéke fiatalóságának több tagja által f. hó 9-én az „Arany-Bárány“ casinó helyiségében tartott elite bál kitértően sikerült. — A terem a legizlésebben volt díszítve, a feszelen és pezsgő elelenség közt lefolyt mulatságnak a reggeli órák vetettek véget. A mulatságon részt vettek: Belus nővérek (N.-Kanizsa), Botka Ernesztin (Ujfalu), Botka nővérek (Hahót), Csillagh nővérek, Kerkapoly nővérek (Szt.-Tamás), Königmayer Hona (Nesztelej), Molnár Irén (Sopron), Molnár Jolán (Csáktornya), Skublits Mariána, Skublits Eugenia (Bessenyő), Svatits nővérek (N.-Kanizsa), Sümeghy nővérek (Sőjtör), Szladovits Mariska (Boldogfa), Simon Irma (Sümeg-Mihályta), Varga Magda (N.-Kanizsa), Viosz Irma (Andráshida), Vízzy Gizella urhölgyek.

„A Sümegh vidéki vörös kereszt egyesület“ f. évi febr. 10-én Sümeghen a reál iskola helyiségében, tisztújító közgyűlést tartott. Igen szép számu tagok voltak jelen. A gyűlés tárgyat titkári jelentés, pénztár kimutatás és tisztújítás képezte. Az elmúlt három évi működésre vissza pillantólag Bánfi Alajos titkár hű képet nyújtott az egyesület czélja és a kifejtett működéséről. Tájékoztás jobban mondva felvilágosítástul azoknak, kik a vöröskereszt egyesület intencióiban nemzet ellenes intézményt vélnek látni, avagy kik a budapesti központba küldendő részt főbbsz áldozatnak hirdetik, mit üdvösebben lehetne szíkebb körben érvényesíteni: kimutatta, miként a központba jutott rész is jótékony, — melylyel senki sem akar háborút siettetni, — hanem esetlegesen a kikerülhetlen esztározásból eredő bajokat enyhíteni, — ember baráti szempontból harezosaink, saját véreinknek ápolás által segítségére lenni, közülnök többet az életnek megtartani. Ily irányu nemes czél mellett nem szűnik meg az egyesület jót gyakorolni. Sümegh vidéki választmány Z. Szt. Gúth és Tapoleza fiok körével, — nem számítva pénzértékbe Tirol árvizkárosultaknak küldött 2248 ko. terményt, 1881—1883-ban: 773 ffrt 41 krt. fordított a nemes község támogatásával jótékony czélra. Hány szegény iskolás gyermek nyert ebből ruhát, hány házi szegény segélyt és hány gyógyulásra segedelmet. Magyar- és Horváth Szlavonországban a vöröskereszt egyesület 365 helyen fejt ki tevékenységet tagjai száma: 45,097; vagonya: 1,561,253 ffrt 54 kr. Tirol és Győr árvizkárosultak 20,772 ffrt. 81 krral lettek a vöröskereszt egyesületből segélyezve. (Lásd az 1882 évi hivatalos kimutatást.) A titkár jelentését szabad előadásban teljesítette, mely köztetés és éljennel lett fogadva. A Sümegh vidéki választmány és a sümeghi fiok egyesület pénz készlete 381 ffrt 43 kr. Számvizsgáló bizottság teljes elismeréssel nyilatkozott a pontos kezelésről. Ft. Adam Iván hűen esetelte az elnök, titkár pénztárnok és a választmány tevékenységét, mely után a tisztújítás gyorsan ejtetett meg. Elnök: Dörner Kajetánné, ki kezdettől buzgólkodik az ügy élén; férfi osztály elnöke: Bessenyei Ernő országgyűlési képviselő. Tekintve a tendők halmozát; a Sümegh vidéki választmány főjegyzője: Bánfi Alajos, a sümeghi fiok egyesület jegyzője: Tatarek Kálmán urakat mindannyit egyhangulag megválasztotta. Szigethy István pénztárnok indokolt előterjesztését a közgyűlés elfogadta, helyette Varga Józsefné urnő lett az egyesület pénztárnoka. A választmányba új tagokul vétettek: özv. Binder Péterné és özv. Mojzer Károlyné urnők. Végül elnök köszönetet mondott a benne helyezett újabb bizalomért, tisztársai és a választmány további támogatását kérte, az érdekes gyűlést befejezettek nyilvánította ki. Részükről ki-

tartást kívánunk a jótékonyág gyakorlásában; nemes tettek jutalma esendes magányban nyivánul, az eredmény láttára sok nyelv elménul. Egy jelen volt.

A zala-egerszegi önk. tüzoltó-egylet választmány a f. hó 12-én tartott ülésén megállapította a közgyűlés tárgysorozatát, valamint a választmány által a közgyűlés elé terjesztendő indítványokat megbeszélte. Szeghő István elnök ur előterjesztette a betegsegélyezési alap kezelési tervzetét, melyet a választmány egész terjedelmében elfogadva, hason célból a közgyűlés elé fog terjeszteni. A helybeli takarékpénztár, valamint a vas-zalai takarékpénztár zala-egerszegi fiókjához az egyesület segélyezése tárgyában kérvény intézése határozatott el. Egy bizottság küldetett ki a meglevő szerekről készített leltár tárgyában, hogy a közgyűlés tudomást szerelessen az egyleti szerek állapotáról s egyuttal a leltár alapján adassanak át az egyleti szerek a megválasztandó új tisztikarnak. Gróf Cziráky Bélához, mint a magyar tüzoltók országos szövetsége elnökéhez az egylet részéről, atyja, a dícsőült emlékü tárnokmester elhunytá alkalmából részvétirat küldése elhatározatott s annak elkészítése- és elküldésével az elnökség megbízott.

A zalamegyei tanszermuseumi bizottság február havi ülését f. hó 11-én tartotta a polgári iskola tanács termében. A tanszermuseum részére legközelebb Gaál Ferenc nagy-lengyeli plebános ur egy forintot, Göncz Ferenc nagy-palmai tanító ur 50 db. régi pénzt küldött. A tanszermuseum jelenleg 172 ffrt 56 krral rendelkezik. A gyűlés legfőbb tárgyát a minta elemi tanoda taneszközeit egybeállító bizottság terjedelme és a kitézett kérdést teljes szakavatottsággal megoldott jelentése képezte, melyet a tanszermuseumi bizottság elvben elfogadott és a pénztár állapotához képest lassanként a minta elemi iskola berendezéséhez szükséges eszközöket meg fogja szerezni. — A megyebeli tanítók tájékoztatása végett óhajtható volna, ha a jelentés a megyei tanügyi szaklapban a „Zalai Tanügy“ -ben közzétetnék.

A csáktornyai állami tanítóképezde növendékei a „képezdei segély-egylet“ javára 1884. évi február hó 23-án a „Hattyu“ vendéglő nagy termében hangversenyvel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendeznek, a következő műsorozattal: I. „Induló“ Küccentől. Előadja a képezdei négyeskar. II. „Az erdő alkonya“ Schmörlertől. Előadja a képezdei négyeskar. III. „V. László végpercei“ Zalártól. Szavalja Olasz Lajos III. éves tan. növendék. IV. „Mi szép az éj“ Schubertől. Előadja a képezdei négyeskar. V. „Magyar népdalok“ Golltól. Előadja a képezdei négyeskar. VI. „A bajusz“ Arany Jánostól. Szavalja Scherer Kálmán IV. éves tan. növendék. VII. „A vén bogár“ Veittől. Előadja a képezdei négyeskar. VIII. „Lili keringő“ Bánfytól. Zenekísérettel. Előadja a képezdei négyeskar. Belépti díj: Személyjegy 1 ffrt. Családjegy 3 ffrt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté estü 7 órakor.

A zala-egerszegi községi iskolaszék f. hó 15-én tartotta a városház tanácstermében alakuló gyűlést id. Czinder István városbíró ur elnöke alatt. Megválasztattak Arvay István ur elnököt, Hollósy József ur gondnokká, Udvardy Ignác és Paukovich György urak jegyzőkké. Egyuttal az iskolaszék Arvay István urnak, mint a ki a lefolyt három évi cyclusban az elnökséget oly fáradhatlan buzgalommal vezette, jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott.

Eljegyzés. Pintér Lajos tapolezai ispán f. hó 10-én jegyezte el Sümeghen a bájós Mészöly Juliska kisaszonyt. —

Hirdetmény. A soproni kir. postaigazgatóság rendelete folytán a kir. postahivatal ezentul vasárnapokon délelőtt 11 órától másnap reggeli 8 óráig zárva marad, mely idő alatt levelek és küldemények sem fel nem vétetnek, sem ki nem adatnak. — Az esti póstával érkező hírlapok délután 3 óra—6 óráig a jelentkezőknek kiadotnak. Zala-Egerszeg, 1884. február 15. Remm kir. postahivatali főnök.

A Balaton-egylet munkaterve. A Balaton-egylet igazgatósága f. hó 13-án délután Budapesten gróf Nádasdy Ferenc elnöke alatt ülést tartott s ugy az egyesület mint a közérdek tekintetében fontos határozatokat hozott. Jelen voltak az elnökön kívül gróf Eszterházy Mihály, dr. Fenyvessy Ferenc, Thaisz Elek, Szalay Imre, dr. Herczegh Mihály, Szarvasy Sándor, Kállay Gyula, Adam Károly és Sziklay János titkár. — Elhatározatott, hogy az 1885-iki orsz. kiállításra a Balaton-egylet is egyen részt egy kollektív kiállítással (borok, halak, halászati eszközök, balatonvidéki fák, kötelek, ipartermények, fotografiák.) egyuttal gróf Nádasdy Ferenc, gróf Eszterházy Mihály, Szalay Imre és Fenyvessy Ferenc urakból álló küldöttség tisztelegyen a kereskedelmi miniszternél, hogy az ifju egyesület a kiállítási hely vételében a rendelkezésre álló eszközökkel támogassa. — Elhatározatott egy Balaton-fényképalbum kiadása. — Igazgatóság kérelmére gróf Eszterházy Mihály (aki egyszersmint kitünő fényképész) maga vállalkozott a Balatonvidék jelentékeny pontjainak fölvetelére. — Elhatározta egyszersmind a gyűlés egy évkönyv kiadását, melynek szerkesztésére az irodalmi osztály elnökét Jókai Mórt és titkárát Borostyáni Nándort szállítja fel az igazgatóság. — Az idén két regatta lesz B.-Füreden; az egyiket Anna hetében az egyesület rendezi, a másikat a most megalakult yachting-klub, melyet az egyesület tőle kitértőleg támogatni fog. Az arási és nosztori völgyek, a Füredhez közel eső alig ismert szép kiránduló helyek utjai különböző című utmutatókkal fognak elláttatni, hogy bárki kényelmesen fog nemcsak a völgyekben tájékozódhatni, de minden akadály nélkül feljuthat az 1600 láb magas Tamás-hegyre, honnan gyönyörű a kilátás az egész Balatonra. — Elhatározatott pünkösdi ünnepén (június 1. és 2.) Veszprémen át Badaacsonyig nagy kirándulás rendezése. — Az egyesület feliratilag fölkeri a közlekedési miniszteriumot, hogy mivel a Balatonon már több gőzös jár, a vitorlások száma pedig folyton szaporodik, a már többször fenyvegőt veszélyek kikerülése végett rendeletileg léptesse életbe a Balatonon is a tengeri hajó-szabályzatot, mely szerint a gőzösk

térjenek ki a vitorlásoknak, éjjel pedig egy a gőzök, mint a vitorlások és halászbárkák is kötelesek legyenek a jelzőlámpát éjve tartani. Hasonlóképpen kéni fogja az egylet a miniszterium intézkedését arra nézve, hogy a Balatonon a hajózást veszélyeztető pontok, (mint a tihanyi szoros szirtjei) bizonyos jellel (éjjel lámpával) állandóan felismerhetővé tétessenek. — Végre intézkedés történt, hogy június 1-től kezdve a fürdőúton alatt Sziklay János egyleti titkár állandóan Füreden tartózkodjék kirándulások rendezése, szükséges utbaigazítások adása, egyáltalában az egylet mindennemű érdekének előmozdítása céljából. — A Balaton-egylet az általa tavaly megkezdett szerény mozgalmat tehát, a mennyire az ifjú egylet ereje engedi, az idén annyira fogja fokozni, hogy a Balaton mentén eddig még nem tapasztalt élénkséggel fog uralkodni. — A gyűlés végre köszönetet szavazott gróf Nádasdy Ferencnek buzgósgáért. Jövő kedden folytatolagos ülés lesz a folyó ügyek elintézése végett.

Köszönetnyilvánítás. Egy jó lelkű emberbarát, ki magát megnevezni nem akarja, a karácsonyfa egylet javára 6 forintot adott át az elnökségnek; fogadják az egylet nevében ennek hálás köszönetét. Ruzsics Mária karácsonyfa egylet elnöke.

A zala-egerszegi önk. tüdő-egylet 1884. évi február hó 24-én d. u. 2 órakor a városi népiskolához emelti helyiségében tartja évi közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1) Évi jelentés. 2) Tisztviselők választása. 3) Az évi költségvetés előirányzata. 4) A számvizsgáló bizottság jelentése. 5) Indítványok.

Állandó gazdasági tudósítók. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter Györfly Dániel köveskálai, Hertelendy István alsó-dörgiesi lakost a tapolezai járásra, Csígházy Gábor szepetneki, Tomka Endre nagy-kanizsai lakost a nagy-kanizsai járásra nézve az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bízza meg.

A nagy-kanizsai általános ipartársulat az ország ipartársulataihoz intézett körlevelében felhívja az egyes ipartársulatokat, hogy a kormány által legközelebb be-terjesztet ipartörvény javaslatnak, amely az iparosok sanyaru helyzetét nemcsak nem javít, hanem még egy jobb jövő reményét is elveszi, törvényerőre emelése ellen minden törvényes eszközzel közreműködni sziveskedjenek. A célhoz vezető mód gyanánt ajánlja lehetőleg hamar egy országos iparosgyűlésnek összehívását Budapestre oly célból, hogy a gyűlés, mielőtt a javaslat a képviselőházban tárgyalás alá kerülne, annak a jelen alakjában a törvényerőre emelése ellen a lehető legimpozánisan tiltakozzék. — A nagy-kanizsai általános ipartársulat ez érdemben már felkérte az országos ipar-egyesület elnökét, gróf Zichy Jenő urat, hogy ily congressus összehívását kieszközölje sziveskedjék.

A nagy-kanizsai városi tisztviselői választás Svastits Benó alispán úr elnökle alatt f. hó 14-én éjtett meg a következő eredménnyel: Babóchay György polgármester, dr. Benczik Ferenc ügyész, Horváth Károly közigazgatási előadó tanácsos, Lang Henrik pénztárnok, Juhász György számvizsgáló, Lilk Ágost könyvvizsgáló, Plosszer Ignác mérnök, Vagner Károly közigyám, Berényi József gyámi ellenőr, Szmettena Ferenc szállásbiztos, Matkovich Sándor levéltárnok, Szakonyi József főkapitány, Farkas Ferenc és Bay György alkapitányok, Raffay István rendbiztos, Kovács János gyámi üllök, Oszeszly Antal adóellenőr, Varga István segédgyám, Füst Lajos állatorvos, Csemits Károly, Pál Sándor kultánácsosok, Anek István, Martinecz György, Gudlin László, Fajts József kis-kanizsai kultánácsosok.

A muraközi tanítókör választmánya Csáktornyan január hóban tartott választmányi gyűlésén behatóan foglalkozott az orsz. tanítói nyugdíj törvény reviziójának kérdésével. Javaslatából kiemeltük, hogy 35 évi szolgálat után fizetessék az utolsó szolgálati évben élvezet törzsfizetés, tíz szolgálati év után a törzsfizetés 50%-a, mely a 11 évtől kezdve miadegyik szolgálati év után 2%-kal növekedik. — Az ötévesi segélypénz évi összege a férj utolsó szolgálati évben élvezett törzsfizetésének 66²/₁₀₀-a. Az árvák, tekintet nélkül a tanító szolgálati idejére, mindenkor fejenként a szülő törzsfizetésének ¹/₁₂ részét élvezik segélyül.

Hasznos tudnivaló. — Gazdaközönségünk figyelmébe ajánljuk Kovács János urtól vett következő sorokat: Nagy-Kanizsa város derék erdőmestere Botfy Károly ur tekintettel arra, hogy Kanizsa város polgárságának egy része a kocsikas- és kosárfonást mint házi ipart szép sikerrel űzi, de az ezen eszközök előállításához szükséges fűzvesztőt távolabb helyről különösen a Mura öntésein növe vészökből szerzi be, hogy a költséges és nem ritkán veszélyes járó beszerzést megkönnyítse, a kolosvári gazdasági tanítótól ápolít gynevezett „salix urens és salix vittelina aurea”-ból néhány évvel ez előtt dugványokat hozott s azokat most már fűszkolájában 4128 tőre felvitte. — Tekintve azt, hogy ezen tőkék 20-tól 40 hajtásig termést hoznak, kellő hajlékonyságuk és a célnak megfelelő hosszúsággal bírnak, miért is tekintve az elért szép eredményt, e fűzfájnak terjesztése hasznosságánál fogva a legmelegebben ajánlható. Midőn azért e lapok útján ez ügyben az eddig elért eredményt tudatom, egyuttal jelzem, hogy most már közel 100000 darab dugvány áll készen megrendelésre; megrendelhető pedig Botfy Károly Nagy-Kanizsa városi főerdész urnál március 1-éig, a dugványok 1000 dbja csomagolással 2 forintban számíttatik és utánvét mellett is szétküldetik.

„Dalos Liget” Ujabb költemények. Irta Hajgató Sándor. A tehetséges költő verseinek negyedik kötete ez, mely diszes kiadásban, Aigner Lajos bízománnyában legközelebb a sajtó elhagyta. — Felhívjuk reá olvasó közönségünk becses figyelmét.

Névmagyarosítás. Kauder Manó tapolezai illetőségű budapesti lakos vezetéknevének „Közzege”-re kért átváltoztatását a belügyminiszterium f. évi 8335 VII. b. sz. a. kelt rendeletével megengedte.

A zala-egerszegi takarékpénztár részvény társaság 15-dik üzletévi zárszámadása szerint 1883. évi de-

cember 31-én a társaság vagyona: pénzkészlet 11820 forint 69 kraj., váltók 513099 forint 16 kraj., jelzálogkölesnök 173013 forint, előleg értékpapírokra 9249 forint, folyó számla adások 16368 forint 57 kraj., értékpapírok a decem. 31-iki árfolyam szerint 160084 forint 50 kraj., ezek függő kamatai 3118 forint 43 kraj., meglévő szelvények 473 forint 37 kraj., meglévő érepenz aranyban 268 forint 88 kraj., intézeti ház 38160 forint 54 kraj., ingatlanok vételárában 139 forint 67 kraj., felszerelés 200 forint, hátralékos kamatok 3330 forint 31 kraj., összesen 929326 forint 12 kraj. T e h e r: részvénytőke 40000 forint, ennek évi 6%-os kamata 2400 forint, betétek 796930 forint 57 kraj., ezek után járó kamat decem. 31-ig 17158 forint 35 kraj., betét kamat 10% illeték 1715 forint 83 kraj., folyó számla hitelezők 28059 forint 95 kraj., nyugdíj alap 20076 forint 61 kraj., tartalék alap 3584 forint 32 kraj., fel nem vett osztalék 72 forint, előre fizetett kamatok 1884-re 6637 forint 94 kraj., egyenleg mint tiszta jövedelem 12690 forint 55 krajéjra.

Hagyatéki leltárak felvételénél követendő eljárás tárgyában a bel- és igazságügyi miniszterek a következő körrendeletet bocsátották ki: A bírói vagy gyámhatósági beavatkozást igénylő hagyatékok leltározása alkalmával a hagyatékokhoz tartozó épületek évi ház-osztály és házbér adóját, és a földbirtokok kataszteri tiszta földremlét a leltározást teljesítő közegek kötelesek jövedőre a leltárba a becsérték mellett mindig pontosan beírni.

Zsebmetsző. A f. hó 14-én városunkban tartott Bálint napi országos vásáron Heller Adolf Bács-Bodrogh megyei Topolya községbeli csavargó, foglalkozására nézve úgy látszik zsebmetsző Vukovics Ignác boczföldi lakos és koresmárosnak 123 fittal terhelt könyves-kéjét zsebéből kimetszette, azonban az ép akkor arra cirkáló esendő örjárat a gaz tolvaj vakmerő tettét észrevéven, rögtön elfogta és illetékes intézkedés végett a kir. járásbírósnak átszolgáltatta. — Kiesibe mult, hogy a nép — mint két évvel ezelőtt — tetlegességre nem fordult a könnyű módon pénzre szert tenni akaró szélhámos ellenében.

Tolvajlás. Beck Éva szül. Kardos Jánosné szent-erzsebethgyi lakosnak f. hó 11-én egy darab 5 éves tehenét eltolvajolták, Czirmán Lajos ebergényi lakosnak pedig kamaráját törték fel s abból zsirt s egyéb husmüt vittek el.

Vizbefut. Tóth Ferenc keményfai lakos 71 éves f. hó 3-án hazulról eltávozott leányától férjzett Gaal Jánosnétól s azóta híret sem hallották, mivel azonban a közel falvakban több gyermeke volt, leánya azon tudatban volt, hogy valamelyik testvérénél van apja s így eltűnése felől jelentést sem tett. F. hó 12-én azonban apját a kereszteri patakban halva találták. Mintán a hullán semmi külerőszak nyoma sem található, alapos a gyanú, hogy a patakon átmenet közben — mivel részeg fővel is volt — lebukott s a vízben megfulladt.

Öngyilkosság. Nikó József 25 éves, rom. kath. vallású, olahi (Vasm.) illetőségű nőtlen fiatal ember f. hó 11-én reggel Csáktornyan a nagyvendéglő fa-félszerében felakasztva találtatott. Öngyilkosságának oka kedvesének hűtlensége volt. A szerencsétlen Csáktornyan Kis János vendéglősnél mint kocsis szolgált s igen ügyes, becsületes és hű eselő volt.

Agyonlőtte. Takács Gábor galamboki lakos, helyettes szőlőpásztor, a galamboki öreg hegyen f. hó 5-én este 9-10 óra között porlyázás közben Simon Imre galamboki lakos pincéjében világosságot látott, miért is a pincéhez ment és az ajtót megrögzette, azonban válas helyett a világosság a zörgetésre elotlatott. A szőlőpásztor erre az ajtótol félrehúzódott; kevés idő múlva a pince külső ajtaja belülről felnyitott és ott Talmi Antal galamboki lakos ismert és több ízben büntetve volt betörő tolvaj őt fenyegetések között megtámadni akarta, mire a szőlőpásztor által lelővetett. — A vizsgálat a helyszínen teljesítetvén, Takács Gábor letartóztatott és további illetékes eljárás végett a nagy kanizsai kir. járásbírósnak átadatott.

NYILTTÉR

Mayer Ádel és Gyarmati Vilmos
Z.-Egerszeg, Marczali,
jegyesek.

Felölös szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Meghívó.

A zala-egerszegi szövetkezeti önségélyző egylet rendes évi

közgyűlést

f. 1884. évi március hó 3-án d. u. 2 órakor az egylet iroda helyiségében fogja megtartani, melyre a t. e. egyleti tag urak az alapszabályok 41 §-a értelmében fízstelettel meghívhatnak.

A közgyűlés napirendjét képező tárgyak következők:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldendő 2 tag megválasztása.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a VI-ik csoportbeli üzletrészeknek a felügyelő bizottság véleményes jelentése alapján eszközözendő felosztása.
4. Az igazgatóságnak, nemkülönben a felügyelő bizottságnak az 1883. évre adandó felmentése.

Nyomatott özv. Tahy R-nál Zala-Egerszegen.

5. Az 1884. évi költségvetési előirányzat tárgyalása s megállapítása.

6. Az alapszabályok 50 §-a értelmében 4 igazgatósági tag kisorsolása s ezen kisorsolt tagok állásának választás útján leendő betöltése.

7. A felügyelő bizottságnak választás útján 3 évi időtartamra leendő megújítása.

8. Az alapító betétekre vonatkozó szakasz módosítása esetleg megszüntetése és végre

9. Indítványok tárgyalása.

Kelt Zala-Egerszegen az igazgatóságnak 1884. január hó 24-én tartott üléséből.

Jámbor Samu s. k. Deutsch Manó s. k.
titk. könyvelő. v. igazgató.

Hirdetés.

A háshági italméresi jog folyó évi március hó 2-án a községbíró házánál árverés útján három évre hasznbérbe adatik.

A közbirtokosság.

Mindennemű fogfájás, még ha a fogak lyukakak vagy törtek is, pillanatnyi idő alatt és tartósan elhárítatik a híres

INDIAI FOGKIVONAT

(indischer Extrakt) által. E kitünő tulajdonságánál fogva ezen szernek egy háznál sem szabad hiányoznia. Valódi hamisítatlan minőségben, palackokban elhelyezve, palackja 35 krajárjával Z.-Egerszegen egyedül Hollósy József gyógyszerész urnál kaphatók. 5-30

Breisach Sámuel

könyv- és papir kereskedő

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe mindennemű bel- és külföldi szépirodalmi művekkel, iskolai és ima könyvekkel, kész üzleti vonalozott könyvekkel, mindennemű irodai szerekkel dúsan és izlésesen felszerelt raktárát. Diszes kiállítású levélpapírok kaphatók dobozban, monogram- és jelvényekkel ellátva. Legnagyobb választékban található irodai- és rajzeszközök. A legutányosabb áron szerezhetők meg a jegyzők, bíróságok és ügyvédek részére szükséges nyomtatványok.

Mindennemű nyomtatványt, nyomtatott és könyvomatá néjjeget gyorsan és a legolcsóbb áron elvállal és kész nyomtatványraktárából legközelebb új jegyzéket bocsát ki, mely az eddig megjelenteket olcsóságra nézve messze túlszárnyalja.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kitüntettetett Bécs Triest ISS2, Keeskemét, Fehérvár, Wels.

Egger-féle dijjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpasztilla, általánosan ismert és kitüntettet szer köhögés, rekedtség és elnyalkosodás ellen elannyira, hogy számos bel- és külföldi szak-tudós e nemban a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajéiros eredeti dobozok Magyarországon minden nagyobb gyógyszerárban kaphatók.

Gyomorhaj ellen Egger-féle Sodapasztillák emésztéshány, gyomorrhev, beltunyaság, görvény, halvány-ság, ismétlődő fájás ellen. Ezen pasztillák, melyek egy ezen célra készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lelekzést. — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger zuzmohnövény cukorkái (lichenis carraghen) a legfinomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési csillapító szer. Igen kellemes gyümölcs-ízűek, különösen óják a lé zési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivatauknál fogva sokat beszélnek, elre mulasztanak ezen kitünő cukorkát használni. Jóságuk dacára könnyen beszerezhetők: egy doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú maláta bonbon Csomagolva, valódi amerikai hártypapírzsacsokban. Biztos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen Igen tiszta malátakivonatokból és cukorból vannak készítve és nem képeznek semmiféle gyomorsavat. Egy eredeti zsacsó 10 kr.

Ezen különlegességek eredeti áron kaphatók: Zala-Egerszegen Hollósy József; Nagy-Kanizsán Belus József és Práger Béla, Szombathelyen Rudolt Alajos és Simon Gyula gyógyszerészeknél. — 5-30.